

VĪZIJA:

Cēsu novads ir vietējo kopienu vērtībās un zināšanās balstīts starptautiski atpazīstams ilgtspējīgs kultūras, dabas un aktīvās atpūtas galamērķis visa gada garumā.

No janvāra darbu sāks Cēsu novada Tūrisma attīstības aģentūra. Saruna ar aģentūras direktori MADARU LASMANI par tās veidošanu un darāmajiem darbiem.

- Līdz šim septiņos novados tūrisma speciālistiem bija dažāda pakļautība, tagad viņi ir Tūrisma aģentūras Mārketinga un komunikācijas nodaļas speciālisti. Savukārt Cēsīs un Līgatnē bija Kultūras un tūrisma aģentūra. Daļa darbinieku paliek Kultūras pārvaldē, daļa pārnāk uz Tūrisma aģentūru. Līdz gada beigām turpinās Līgatnes un Cēsu aģentūras likvidācija.

Tiek pārslēgti darba līgumi, saimnieciskie un sadarbības līgumi, piemēram, par elektrību, siltumu, jo esam saistību tiesību pārņēmēji. Tūrisma aģentūra pārņem administratīvo ēku Cēsīs, Baznīcas laukumā 1, kur strādāja Cēsu Kultūras un tūrisma aģentūras administrācija. Aģentūra arī atbild par ēku uzturēšanu, ne kā Kultūras pārvalde, kas ir pašvaldības iestāde, un par saimnieciskiem jautājumiem atbild apvienību pārvaldes.

- Kādus tūrisma objektus apsaimniekos aģentūra?

- Āraišu ezerpili, Kosmosa izziņas centru. Arī Lielstraupes pili, kas gan vēl nav nodota pašvaldībai. Aģentūra organizēs visu, kas saistās ar tūrisma, bet saimnieciskie jautājumi paliek Pārgaujas apvienības pārvaldei. No janvāra būs jaunais pakalpojumu cenrādis. Tūrisma informācijas centrā un punktos varēs iegādāties suvenīrus.

- Cik darbinieku būs aģentūrā?

- Janvārī būs 18, bet vasarā mums pievienosies Kosmosa izziņas centra komanda, kurā būs gidi, klientu apkalpošanas darbinieki. Daudz laika un resursu paņem Kosmosa izziņas centra darbības uzsākšanas plānošana. Ir vēl daudz nezināmā: jauns objekts, ir prognozes, cik liela varētu būt tūristu plūsma, kā to apkalpot. Izzinām citu pieredzi, lai nepieļautu tās pašas kļūdas. Nav ritenis jāizdomā no jauna.

Nekas nemainīsies Āraišu ezerpilī, tur ir lieli attīstības plāni, paliek visi speciālisti, tikai līdz šim par tūrisma Amatas novada pagastos atbildēja ezerpils speciālisti, turpmāk tas nebūs viņu ziņā.

Tūrisma speciālisti strādās Mārketinga un komunikācijas nodaļā. Līdz šim katrā tūrisma informācijas centrā bija trīs cilvēki, vadītājs, galvenais tūrisma speciālists un speciālists. Turpmāk vadītāja nebūs, būs galvenais speciālists un vēl viens darbinieks, kura uzdevums būs saziņa ar uzņēmējiem, lai centrā būtu jaunākā informācija, kā arī jaunu maršrutu veidošana, sadarbība ar gidiem.

Esam sadalījuši tūrisma speciālistu atbildību ne pa bijušo novadu teritorijām, bet pēc loģiskas tūrisma plūsmas. Drabešu un Raiskuma pagasts, arī Mārsnēni, Liepa, Veselava, Priekuļi ir Cēsu tūrisma speciālistu pārziņā. Liepa attīstās un ar laiku varētu kļūt par galamērķi. Pārgaujas speciālista atbildībā būs Lielstraupes pils. Zaubes un Nītaures pagasts, tāpat Stalbes un Straupes pagasts būs Līgatnes tūrisma speciālistu darbības teritorija. Jaunpiebalgas un Vecpiebalgas apvienības ir viens galamērķis, kuram pievienojas arī Skujene. Tas nenozīmē, ja, piemēram, kādā tūrisma pasākumā skujenieši vēlas būt kopā ar Nītauri vai Zaubi, viņi to nevar darīt. Tūrisma speciālists būs starpnieks, palīgs norīšu rīkošanā un padomdevējs.

Darba organizāciju vērtējam nevis no vietējo iedzīvotāju, bet tūristu skatpunkta. Protams, viedokļi atšķiras. Iedzīvotājiem Jaunpiebalga un Vecpiebalga katra ir pati par sevi, bet tūristam ir Piebalga, viņam nav šo robežu. Viņu interesē, kā piepildīt laiku, ko jaunu uzzināt. Arī novada Tūrisma stratēģijā Piebalga ir atsevišķs galamērķis. Te strādās viens speciālists. Savukārt Stalbe un Straupe būs kopā ar Līgatni, jo daudzi tūristi izmanto prāmi, lai pārceltos uz Gaujas otru krastu. Līgatnes tūrisma informācijas centrā paliek divi speciālisti.

Tūrisma informācijas centri būs lielākajos tūrisma objektos: Straupē Lielstraupes pilī, Āraišu ezerpilī, Cēsīs un Līgatnē.

Janvārī aģentūrā būs speciālistu vakances. Līdzās mārketinga speciālistam jābūt māksliniekam, kurš veido kopējo noformējumu, fotogrāfē, piedāvā risinājumus, kā ieinteresēt tūristus par kādu objektu, maršrutu vai akciju. Ar skaistu afišu, lai piesaistītu uzmanību, ir par maz.

- Kā ar pilīm un muižām? Arī tie arī nozīmīgi tūrisma objekti.

- Arī muižas iekļautas tūrisma stratēģijā. Aģentūrā veido Kultūrvēsturisko objektu nodaļu, kuras pārziņā būtu muižas. Sākam strādāt, bet vēl līdz galam tas nav skaidrs. Patlaban, piemēram, Veselavas muiža, kurā ir tautas nams, bibliotēka, ir telpas pašvaldības darbiniekiem, bet tiek arī uzņemti tūristi, ir Kultūras pārvaldes pārziņā. Tāpat redzams, ka Dzērbenes pilī, kur arī ir kultūras nams, muzejs, pašvaldības darbiniekiem telpas, var attīstīt kā tūrisma objektu. Vecpiebalgas muiža patlaban apskatāma tikai no ārpusēm. Par to visu jādomā. Ungurmuiža pagaidām paliek pašvaldības SIA, būs diskusija par turpmāko, kā būtu labāk. Cēsu Jaunā pils ir Kultūras pārvaldes pārziņā.

Cēsu pilī bija mājvieta Cēsu Tūrisma informācijas centram. Aktīvajā sezonā tā darbinieki nespēj kvalitatīvi sniegt pakalpojumus pils apmeklētājiem, kuri interesējas par objektiem plašākā apkārtnē. Aģentūras telpās tiek iekārtots Cēsu Tūrisma informācijas birojs. Tam jābūt ērtam, mājīgam.

- Aģentūras viens no uzdevumiem ir palīdzēt uzņēmējiem

Jāapzinās, ar ko Cēsu novads piesaista tūristus

piesaistīt tūristus, reizē tā ir arī novada ekonomiskās attīstības veicināšana.

- Sadarbība ar uzņēmējiem ir būtiska, jo viņi izstrādā piedāvājumus un uzņem tūristus. Ir labi piedāvājumi, bet uzņēmējam nav laika nodarboties ar mārketingu, un ne katrs var algot speciālistu. Ir jābūt tiltam starp pašvaldību un tūrisma uzņēmējiem. Varam cits citam palīdzēt, stiprināt un veicināt novada ekonomisko attīstību.

Cēsu novada tūrisma uzņēmēju tikšanās reizē izkristalizējās uzņēmējiem svarīgākais, tas, kur aģentūra var palīdzēt. Nepieciešama vienota mājaslapa par visiem piedāvājumiem Cēsu novadā. Svarīgi, lai viete ir kvalitatīva. Tūrisma speciālisti prot angļu valodu, bet arī latviešu valodā skaistus, saprotamus, ieinteresējošus tekstus ne katrs spēj uzrakstīt. Tas jādara profesionālim. Mārketinga aktivitātes par "Mājas kafejnīcu dienām", Zaubes savvaļas festivālu, Restorānu nedēļu un citiem pasākumiem, tūrisma maršrutiem ir aģentūras ziņā.

Ir pasūfīti vienoti stendi, kuros uzņēmēji, kuri vēlēties, varēs salikt bukletus par dažādām vietām novadā. Stendi būs kompakti, neaizņems daudz vietas. Uz tiem būs QR kods, to noskenējot, varēs nonākt novada tūrisma mājaslapā.

- Kaut viss ir internetā, tomēr bukleti ir vajadzīgi.

- Jā. Nedomāju, ka jātērē nauda dažādu karšu drukāšanai, tās ir pieejamas internetā. Ir iecere izdot kvalitatīvu tūrisma ceļvedi ar karti, kurā atzīmēti visi objekti novadā. Kartes tūrisma informācijas centrā varēs arī izdrukāt. Patlaban ir daudz drukātu maršrutu karšu, kurās var apmaldīties, bet ir jābūt arī lasāmam materiālam.

- Kā veidosies attiecības ar pašnodarbinātajiem gidiem?

- Būs saruna. Līgatnē viņi ir visvairāk, gidus Līgatnē gaida vislielākās pārmaiņas. Ja visā novadā gidiem maksāja par stundu, tad Līgatnē par cilvēku skaitu grupā. Pārējie ar to nebija mierā. Arī kaimiņu novados gidiem maksā par stundu. Vienalga, kur novadā vadīs ekskursiju, samaksa būs vienāda. Ar gidiem slēgs pakalpojumu līgumus. Ir arī gidi, kuri paši slēdz līgumus ar tūristu grupām, paši reklamē sevi. Arī par viņiem tūrisma centros būs informācija.

- Vai gidu kvalifikācija tiek pārbaudīta?

- Aģentūras objektos ir vienkārši, strādā tikai zināmi gidi, par kuru kvalifikāciju nav šaubu. Taču gids var stāvēt ar grupu pie objekta un stāstīt kaut izdomātu stāstu.

- Kā no tūrisma piedāvājuma novadā pietrūkst vai ir par maz?

- Piedāvājumu ģimenēm ar bērniem noteikti pietrūkst. Ja salīdzinā ar Siguldu, tur piedāvājums daudz plašāks un ģimenei visu dienu ir, ko darīt. Pie mums tikai Līgatnē var aizvadīt piepildītu dienu. Ziemā Cēsīs pietrūkst iekšējo piedāvājumu, lai tūristi brauktu. Pašvaldībai jādomā par daudzveidību, lai piesaistītu interventus, kuri brauc uz Cēsīm.

Māju kafejnīcu dienas ir populāras visā Latvijā. No apmeklētājiem dzirdēts, ka Cēsu novadā bijis labs ēdienu piedāvājums, bet pietrūcis kultūras piedāvājuma. Māju kafejnīcas viesus uzņem pagalmā, nākamgad tās plānotas agrāk. Zaubes savvaļas festivāls būs septembrī, jo tad ir ogas, sēnes, medību un makšķerēšanas sezona.

Nākamgad novada pensionāru ekskursijas rīkos Tūrisma aģentūra. Brauksim pa novadu, ne pa pazīstamiem objektiem, bet atklāsim slēptās perles. Tūrisma speciālisti savā teritorijā uzņēmē-

jiem arī rīkos iepazīšanās braucienus. Tā būs satikšanās un iespēja veidot sadarbību. Uzņēmēji kļūst par novada vēstnešiem, zinās, kas vēl pieejams tuvumā. Arī vietējiem iedzīvotājiem varētu rīkot maksas ekskursijas pa novadu. Tikš arī piedāvāta plašāka informācija par to, kas pie mums ir apskatīšanas vērts.

- Top Cēsu novada tūrisma zīmols.

- Paldies "Draugiem grupa" par "Cēsis pievelk". To gribam veidot kā tūrisma zīmolu. Tas ir ietilpīgs. Katrs pagasts, katra tūrisma vieta var izcelt to, ar ko pievelk, ar to, kā nav citiem. Katra magnēts pievelk. Cēsis ir kā lielais magnēts, bet, kad lasa Piebalgas stāstu, var arī redzēt, ka saslēdzas – tas ir Cēsu novadā. Vārdu spēlē var sasaitīt. Cēsīm apkārt ir spēcīgi galamērķi.

- Kā veidojas sadarbība ar citiem novadiem?

- Ar Valmieru, Siguldu mūs saista klāsteris "Enter Gauja", ir Hanzas savienība, "Via Hansaetica", ko koordinē Vidzemes plānošanas reģions. Piebalgai sadarbība ar Ērgļiem, Madonu, Ranku, Gulbeni. Tūrisma speciālisti secinājuši, ja tūristam no Cēsīm iesaka braukt uz Piebalgu, viņš aizbrauc līdz Vidzemes šosejai un nogriežas pa labi vai kreisi. Savukārt tas, kurš brauc uz Madonu, ir jānotur Piebalgā. Tūrisma nav robežu, sadarbojoties tūristiem varam piedāvāt plašākas iespējas.

- Pati pirms tam bijāt kultūras dzīves organizatore Pārgaujā. Tagad tūrisms?

- Esmu ieguvusi izglītību uzņēmumu vadībā. Pēc bērna kopšanas atvaļināja bija jāsaik domāt par atgriešanos darbā. Saprātu, ka kultūru administratīvi vadīt negribētu un Kultūras pārvaldes vadītāja konkursam nepieteicos. Visu mūžu esmu dzīvojuši Cēsu novadā. Dzimtā vieta ir Amata, mācījos Cēsīs, Vecpiebalgā, strādāju un ieprecējos Pārgaujā, Jaunpiebalgā ir dzimtas kapi, Līgatnē mūsu ģimene atpūšas. Tomēr es nezinu, kas novadā notiek, jo braucam pa iemītam takām, bet ir taču vēl tik daudz apgūstama! Ja es kā iedzīvotājs nezinu, kā to var uzzināt tūristi? Jāmeklē, tad var uzzināt. □

Lappusi sagatavojusi
SARMĪTE FELDMANE

Projektu finansē
Mediju atbalsta fonds
no Latvijas valsts
budžeta līdzekļiem

MAF
Mediju atbalsta fonds

Mediju atbalsta fonda ieguldījums no
Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.
Par saturu atbild projekta īstenotājs
izdevniecība SIA "Cēsu Druva".

AĢENTŪRAS FUNKCIJAS:

■veidot tūrisma attīstības un kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanas politiku;

■nodrošināt pasākumus un aktivitātes tūrisma attīstībai;

■nodrošināt vispusīgu un precīzu informāciju par tūrisma iespēju sniegšanu Latvijā un ārvalstīs;

■rūpēties par novada pašvaldības īpašumā esošu tūris-

ma objektu pārvaldīšanu, saglabāšanu, ilgtspējīgu attīstību, izmantošanu tūrisma vajadzībām un to popularizēšanu;

■nodrošināt un atbalstīt tūrisma un izklaides pasākumu norisi novadā;

■veicināt kultūrizglītojošo darbu tūrisma jomā un veselīga un aktīva dzīvesveida popularizēšanu;

■veicināt tūrisma, kultūras un tautas jaunrades attīstību;

■veicināt Cēsu novada atpazīstamību Latvijā un pasaulē.